

Протокол

№

гр. София, 07.05.2025 г.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 32 състав, в
публично заседание на 07.05.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Красимира Милачкова

при участието на секретаря Спасина Иванова, като разгледа дело номер **11704** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

След изпълнение на разпоредбите на чл.142, ал.1 ГПК вр. с чл.144 АПК, на именното повикване в 09.30 часа се явиха:

ЖАЛБОПОДАТЕЛКАТА С. С. Ч. – редовно призована, не се явява, представлява се от адв. Е. П., с пълномощно по делото.

ОТВЕТНИКЪТ – НАЦИОНАЛНА ЕКСПЕРТНА ЛЕКАРСКА КОМИСИЯ, редовно призован, не изпраща представител.

ЗАИНТЕРЕСОВАНАТА СТРАНА – ТЕРИТОРИАЛНА ЕКСПЕРТНА ЛЕКАРСКА КОМИСИЯ КЪМ УМБАЛ „С. И. Р.” – редовно призована, не изпраща представител.

ЗАИНТЕРЕСОВАНАТА СТРАНА – ТЕРИТОРИАЛНО ПОДЕЛЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНИЯ ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ – Б., редовно призована, не изпраща представител.

ЗАИНТЕРЕСОВАНАТА СТРАНА – „ЕКОИНЖЕНЕРИНГ – РМ” ЕООД, редовно призована, се представлява адв. Я. А., с пълномощно по делото.

ЗАИНТЕРЕСОВАНАТА СТРАНА – АГЕНЦИЯ ЗА ХОРАТА С УВРЕЖДАНИЯ, редовно призована, не изпраща представител.

ЗАИНТЕРЕСОВАНАТА СТРАНА – РДСП – Б., редовно призована, не изпраща представител.

ЗАИНТЕРЕСОВАНАТА СТРАНА – П. Б. Ч., редовно призован, не се явява и не изпраща представител.

ЗАИНТЕРЕСОВАНАТА СТРАНА – Т. Б. Ч. – редовно призована, не се явява и не изпраща представител.

СГП – редовно призована, не изпраща представител.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ М. Г. А., редовно призована, явява се.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ Е. Д. Й. – редовно призована, явява се.

Страните (поотделно) – Да се даде ход на делото.

Като намери, че не са налице процесуални пречки за разглеждане на делото в днешното съдебно заседание, съдът

О П Р Е Д Е Л И:
ДАВА ХОД НА ДЕЛОТО.

ДОКЛАДВА жалбата, с приложени писмени доказателства.

ДОКЛАДВА административната преписка, постъпила с молба на ответника на 06.01.2025 година.

ДОКЛАДВА писмените доказателства, представени със следващи молби на страните.

ДОКЛАДВА заключения на вещите лица, представени съответно на: 25.02.2025 година, на 27.02.2025 година и на 04.04.2025 година.

АДВ. П. и адв. А. (поотделно) – Молим да се запознаем със заключението от 04.04.2025 година.

СЪДЪТ предостави на адв. П. и адв. А. екземпляри от допълнително заключение от 04.04.2025 година.

АДВ. П. – Госпожо съдия, дали за вещите лица е от значение това, което ще кажат свидетелите за условията на труд и дали би било удачно да бъдат изслушани след изслушване показанията на свидетелите?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ Й. – По принцип, за да се преценят условията на труд, водещи са протоколите и резултатите от измерванията. Така е по Закона за здравословните и безопасни условия на труд. Според закона, протоколите и измерванията са от значение за преценката на условията на труд, другото е само впечатление.

СЪДЪТ СНЕ самоличността на вещите лица:

М. Г. А., 63 години, неосъждана, без дела и родство със страните.

Е. Д. Й., 65 години, неосъждана, без дела и родство със страните.

Предупредени за отговорността съгласно чл. 291 от НК, обещаха да дадат вярно и безпристрастно заключение.

ВЕЩИТЕ ЛИЦА (поотделно): Известна ни е наказателната отговорност. Представили сме писмени заключения, които поддържа.

АДВ. П. - Може ли да се изслушат поотделно вещите лица с оглед задаваните въпроси, които ще имам, за да не се влияят.

От залата излезе вещото лице А..

СЪДЪТ ПРИСТЪПИ към изслушване на съдебно-медицинската експертиза, представена в две части на: 27.02. и на 04.04.2025 година.

АДВ. П. – Госпожо Й., запозната ли сте подробно с професионалната характеристика и професионалния маршрут на лицето Б. Ч.?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ – Това, което е приложено към делото, съм се запознала с него.

АДВ. П. – Каква категория труд е упражнявал той и за какъв период, ако това можете да го кажете според това, което сте проучили?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ – Според приложената документация, която е първоначалната, Б. Ч. в завод „Е.“ до 90-та година, „Преработка на уранови руди“ е работел като 1-ва категория труд, след това в „Е.“ е работел 2-ра категория труд. В протокола, който е от проучването, са описани също така подробно професионалният маршрут като се започне от 78-ма година по дати, месеци и години. Освен това, има разлика в това, което са описвали, като има както 1-ва в категория труд, така 2-ра, така и 3-та категория труд в зависимост от местоработата. Той е изпълнявал все пак различни дейности. Вие задавате въпроса и сега ще ги прочета точно: „Завод „Звезда“ Е. „преработка на уранови руди“ 1-ва категория труд. 2-ра категория труд в „Е.“. 3-та категория труд - това е вече в периодите, когато не е работел към „Е.“ и не е работел към предприятието в Е..

АДВ. П. – Тоест, може ли да се каже според Вашето заключение, че 1-ва категория труд е 12 или 16 години?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ – При изчислението, което е направено най-подробно в протокола, който е приложен от Териториалното поделение на НОИ, е описан точно този стаж в „Е.“, който е по-къс поради факта, че той е бил с болнични листове.

АДВ. П. – Но имаме натрупване от категория труд - 1-ва категория при уранов добив още от 1980 година?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ – По принцип е така, но всяко прекъсване на контакта с вредностите, независимо е уран, дали са въглища или каквото и да е, намалява натоварването, което се получава за организма.

АДВ. П. – Временно намалява?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ – Да, за този период. След това продължителността на стажа определя и развитието на адаптационни механизми. Направи ми впечатление, когато разглеждах производствената характеристика, която е направена от НОИ, те точно заради това са разделили всичките неща, защото тук има едни периоди, когато се прекъсва този труд в категорията, 3-тата категория труд, безработен по 10 месеца, а тук в този период, който е (само да обърна внимание), има едни 3 месеца, пак е в „Е.“, които не се знае какви са. Така са описани като трудов маршрут, но не е писано той какво е правил.

АДВ. П. – Възможно ли е според Вас като специалист по трудова медицина, при нормални дози на облъчване, на продължително дозово натоварване, да възникнат канцерогенни заболявания?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ – Не. Според тази класификация, която съм приложила и към отговора, към експертизата, която е приета в света, не само тук в България, наистина има определен латентен период, но този латентен период означава, че възможно, не е задължително, да се получи такова нещо. И освен това, в зависимост от това какъв е вредният фактор, как той постъпва в организма, какъв е контактът и от там се получават различните увреждания. За урановите руди изрично е написано, че това са: кожата, белите дробове и хемопоезата, Тоест, съдържанието на кръвта - еритроцити, левкоцити и други от този сорт. Така че не може да се каже изрично, когато говорим за условия на труд, които обективно доказано с документи, нямаме критично повишени стойности. Няма авария да е възникнала. Ако има авария, тогава вече са съвсем други условията.

АДВ. П. – Какво разбирате под авария?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ – Авария, когато се получи повишение на радиационния фон в резултат на някаква техническа грешка. Нещо, което се е случило по време на работа.

АДВ. П. – А Вие какво сте изследвали, радиационния фон, данни за радиационния фон?

СЪДЪТ указва на адв. П. да задава въпроси, за които е необходимо уточнение, доколкото съответно в заключението не е наличен отговор. Така, относно въпроса, какво е авария, в

заклучението е написано: „при граница 20 mSv освидетелстваното лице обичайно е било под 1 mSv, с изключение през 2012 година, когато е 6,28 mSv.“ След като има до такава степен конкретно изложение, ако е необходимо нещо друго да се изясни, следва да бъде зададен конкретен относим въпрос, а не общо – какво кога се случва, какво е възможно на някои хора, при някои обстоятелства, в света, да се получи.

АДВ. П. – Въпросите са ми насочени именно натам. Бих искала да запитам, Вашите данни, които сте анализираща, включват ли освен радиационно излъчване и такова или само показания на дозиметри? Тоест, има ли външно фоново излъчване и наблюдение на такова въздействие или правите извода само от дозиметрите, които са свалени като данни?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ - По време на работата от значение е това, което отчита дозиметърът. Но поради това, че в зададения въпрос, там беше писано някъде за околна среда, си направих труда да отворя сайта на Министерство на околната среда и водите, където съм прегледала всички данни за обявени аварии, които са посочени на сайта. Няма такава в областта на Е.. Освен това, имаше статия във вестник „С.“ или не знам къде, на кмета на Е., който казва, че условията в Е. са добри, което определя и развитието на хотелиерския бизнес. Това са данните, до които съм се добрала и ако имате други, трябваше да са там.

АДВ. П. – Аз другите данни съм ги изисквала от единственото предприятие, лаборатория „Диал“, която е правила замервания от седемдесет и няколко година, даже може би от преди това, които всъщност нас ни засягат, до момента, в който беше станало еднолично дружество, но такива те не бяха предоставили и липсват, защото те казаха, че не са ги запазили и вероятно знаят или не знаят, не са посочили къде се намират. Какво ще кажете, има ли комбинирано въздействие на газово и прахово натоварване в случая.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ - В картата за оценка на риска са определени като първа степен - незначителни. Това са йонизиращи лъчения, химични агенти и подробно са ги описали.

АДВ. П. – Има ли комбинирано натоварване в случая – химично, йонизиращо и т. н., прахово?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ - Когато говорим за издаване на карта за оценка на риска, Службата по трудова медицина определя какви са вредностите, каква е степента на уврежданията, които може да се получат, но така също определя и дали има комбинирано въздействие. Тук на тази карта не е определено има ли комбинирано въздействие.

АДВ. П. – Тоест няма данни?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ – Няма данни, поне към тези карти които са приложени.

АДВ. П. – Откъде направихте извод, че е работил за не повече от 4 часа на ден - на страница 3-та от заключението?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ – Това е обяснението, което е дадено от Службата по трудова медицина и е вписано в протокола, който е на Териториалното поделение на НОИ. Ето, те са си го написали и са дали становище.

АДВ. П. – Възможно ли е да възникне едновременно в различни органи онкологично заболяване

тумори?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ – По принцип ли ме питате или във връзка с контакт с урана?

АДВ. П. – По принцип, както и в контакт с уран и комбинирано въздействие на химични и други елементи?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ – Когато говорим за производствена вредност, говорим за това къде е таргетният орган. Тоест органът, който е изложен най-много на това въздействие и който би могъл да се увреди. Таргетен орган за урановата промишленост е белият дроб, кожата и хемопоезата. Това е изрично упоменато и в експертно решението, което НЕЛК е написал.

АДВ. П. – Кое то сме оспорили, така че да не се позоваваме на него.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ – Там има специалист, който е радиобиолог. Това му е работата. Но Вие в исковата молба цитирате радиохимична експертиза на В. М., който в изложението изрично пише, когато пише за праха и за всичките работи, че при облъчване на белия дроб при високи локални дози съществува професионален риск. Тоест той също показва бял дроб. Няма изменение.

АДВ. П. – Понеже делото е било тогава за рак на белия дроб.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ – Такава експертиза не намерих в интернет.

АДВ. П. – Няма как са я намерите. Тя е отпреди 20 години в дело, което ще изискам.

СЪДЪТ повторно указа на адв. П., че следва да задава въпроси към това вещо лице за този пациент, за този случай и доколкото не е изрично изложено в много подробното заключение.

АДВ. П. – Когато през 2019 година е установено онкологичното заболяване, извършена ли е освен резекция на дебело черво, резекция и на друг орган?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ – По принцип практиката е, когато се прави операция по повод злокачествено образуване да се махат и регионалните лимфни възли. Това е правило. Независимо дали се касае за дебело черво или за какъвто и да е друг тумор.

АДВ. П. – За черния дроб нещо да кажете?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ – За черния дроб, първо, не съм хирург, но сега ще погледна какво са писали за резекцията - те са извършили десностранна хемиколектомия. Тоест, махната е половината от дебелото черво, вдясно. Махнати са метастазите, които са получени там. Единични метастази има в сегмента на черния дроб. Това е. Проведена е химиотерапия. Препоръчана е химиотерапия, защото целта е с химиотерапията да се атакуват метастазите и остатъчните клетки, които биха могли да бъдат недостъпни, за да бъдат премахнати по оперативен начин.

АДВ. П. – Тоест през 2019 година е имало резекция на черен дроб?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ – Не. Описана е метастазата.

АДВ. П. – Съществувала е едновременно с?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ – При този човек е отказана аутопсия. Това, което Вие ме питате, съобщението за смърт, където личният лекар, който е общопрактикуващ, е написал тази диагноза. Това не е в резултат на аутопсия. Друго описание, извън епикриза по време на оперативното лечение, провежданата химиотерапия, протокола и всичките други заключения, които се издават накрая, всичко друго е в сферата на това, което се допуска. Единственият начин да се докаже абсолютно точно е аутопсията.

АДВ. П. – Която не е направена, за съжаление. Нямам други въпроси. Оспорвам заключението, доколкото същото е изготвено действително по намиращите се в делото писмени доказателства, но и по становища на заинтересованата страна и съответна служба по медицина, поради това, че към настоящия момент не се намира архивът, който е на единствената лаборатория „Диал“, която е извършвала замервания във връзка с радиацията на територията на редки метали, първо Д. и

след това ЕООД, в рамките, на които е както предприятието М. „Д.“, така и предприятието „Звезда“, които сега понастоящем са сформирани в ответника. Липсват конкретните данни, както и с оглед на това, че ние твърдим, че е налице комбинирано въздействие прахово, газово, както и химично по време на работата на починалия Б. Ч., поради което след събиране на коректните доказателства ще моля да се назначи повторна експертиза.

АДВ. А. - Нямам въпроси, госпожо съдия. Ще Ви моля, противно на процесуалния представител на жалбоподателя, да приемете заключението на вещото лице. Същото считам за обективно и точно. Съобразено със събраните по делото писмени доказателства, което вещото лице е и цитирало и дава отговор на така поставените въпроси, коректно и точно. Моля да се приеме експертизата.

СЪДЪТ

О П Р Е Д Е Л И:

ПРИЕМА заключението на вещото лице.

Да се изплати възнаграждение от внесения депозит в размер на 300 (триста) лева, за която сума се издаде разходен касов ордер. Такъв ще бъде издаден за остатъка от определеното възнаграждение в размер на 900 (деветстотин) лева, след представяне на документ за внасяне на разликата.

СЪДЪТ повторно указва на адв. П. в 7-мо дневен срок от днес да внесе определената сума за вещо лице. Ако не бъде представен документ за внасяне на депозитът, съдът ще й наложи глоба.

АДВ. П. – Госпожо съдия, пуснала съм частна жалба, във връзка с отказа Ви да я освободите от разноски, много моля да погледнете делото и да не ме глобявате.

СЪДЪТ ПРИСТЪПИ към изслушване на вещото лице д-р М. Г. А..

АДВ. П. – Госпожо А., бихте ли ми казали, възможно ли е да възникне онкологично заболяване в повече от един орган при наличие на радиационно облъчване и при химически въздействия, както и при въздействия както газово, така и прахово натоварване?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ - По принцип такова нещо е възможно, тъй като различните тумори имат различна чувствителност към радиационни облъчвания или към химически, или към биохимични, или биологични въздействия. Все по-често вече има случаи на два или повече тумора в човешкото тяло, които се откриват, но в конкретния случай не става въпрос за две заболявания, а става въпрос за едно заболяване на дебелото черво, което е дало метастази в черния дроб. Тоест тук имаме един тумор, но са засегнати няколко органа.

АДВ. П. - Възможно ли е категорично да се изключи вероятността да настъпи такова заболяване, макар и като косвена връзка? Тоест ако лицето е било предразположено, както Вие сте написали - генетично, или поради някаква друга причина, това облъчване и това въздействие да допринесе за такова отключване на такова заболяване и настъпване на същото?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ – Както съм посочила в експертизата тази част от дебелото черво, която е засегната, това е една зона. Малко уточнение - делото черво, макар че е един орган, е разделен на различни анатомични зони и той започва от апендикса вдясно долу, минава нагоре към черния дроб вдясно, завива хоризонтално, след което отново завива наляво

надолу и отива назад към ануса. И всъщност, различните зони на дебелото черво имат вече установено от доста време различно генериране в началното проявяване -ембрионалното развитие на човека, от различни части на т. нар. „първична тръба“. Поради тази причина, в тази част, която пък се описва флексурата хепатика, тоест завоя на черния дроб (на български горе-долу така може да се обясни най-семпло), има съвсем друг генетичен произход и тези тумори с изключение на ректалните карциноми, тоест крайната част на дебелото черво и аналните карциноми, са изключително лечебно нечувствителни. Това са ни най-трудните за лечение с лъчево лечение. Там има и вече много категорични генетични данни с доказани драйверни мутации. Това са такива типични изследвания молекулни, които категорично показват, че с най-голяма вероятност, разбира се, винаги се отваря и още една вратичка в науката и все повече неща научаваме и си променяме становищата, но при него категорично се говори за начална клетка, т. нар. родоначална клетка, от която тръгват промените. Поради тази причина не е доказано до този момент, че точно за този отдел на дебелото черво е възможно да бъде по радиационно въздействие. Точно за този. Иначе за останалата, която е ректума и ануса, там категорично вече имаме, даже ние ще изнесем сега и съобщения в нашата научна среда, че наистина се увеличават все повече индуцираните от лъчево предишно лечение тумори на ректума, например, поради различни други терапии. На Вашия въпрос, не е доказва директна връзка за предразположеност генетична и облъчване при тази зона на дебелото черво.

АДВ. П. – А по принцип възможно ли е косвена? Казвате: „Приемам липса на пряка връзка“, а възможно ли е, моят въпрос беше, да допринесе.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ – Не мога да отговоря на този въпрос, защото не съм срещала такива неща в литературата. Насочено съм търсила. Не ми е попаднало.

АДВ. П. – Тоест, по категоричен начин нито можете да потвърдите, нито да изключите възможността за такова въздействие да спомогне?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ – По-скоро повече категорична съм да го изключа, отколкото да не го изключа. Накланям се по-скоро в изключване на такава възможност.

АДВ. П. – Но не е невъзможно?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ – Тук това са само предположения и няма как да кажа.

АДВ. П. – Но има много нови неща и нови възможности.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ – Да, има нови неща. Чела съм и имаме непрекъснато нова информация.

АДВ. П. - Нямам други въпроси. Оспорвам експертизата.

АДВ. А. - Нямам въпроси. моля да приемете заключението.

СЪДЪТ

О П Р Е Д Е Л И:

ПРИЕМА заключението на вещото лице.

Да се изплати възнаграждение от внесения депозит в размер на 300 (триста) лева, за която сума се издаде разходен касов ордер. За остатъка от определения депозит в размер на 900 (деветстотин) лева разходен касов ордер ще бъде издаден след постъпването на документ за внасянето ѝ.

В залата се въведоха свидетелите, чиято самоличност СЪДЪТ СНЕ, както следва:

Т. В. Б., на 69 години, неосъждан, без дела и родство със страните по делото.

Т. И. Ф., на 70 години, неосъждан, без дела и родство със страните по делото.
Предупредени за наказателната отговорност съгласно чл. 290 от НК, обещаха да кажат истината.
От залата се изведе свидетеля Ф..

РАЗПИТ НА СВИДЕТЕЛЯ Т. В. Б..

На въпроси на адв. П. свидетелят отговори:

Работил съм в „Редки метали“ и в завод „Звезда“, и в завод „Д.“. В завод „Звезда“ съм работил 32 години и половина. След това в „Е.“ до 2009 година. Работел съм като механик-шлосер. Първата година съм бил стругар и след това – механик-шлосер. Б. Ч. го познавам. Ние сме от едно село. Живеем заедно. Той дойде на работа в завод „Звезда“ 81-ва година. Работи 2 години. След това като технологичен работник. След това 2 години работи като монтьор в автостопанство „Д.“ и след това дойде при нас в ремонтния цех на завод „Звезда“, също като механик шлосер. Работихме до 2000 година в една бригада.

АДВ. П. - Вие казахте, че до 2009 година сте работили, а той до кога?

СВИДЕТЕЛЯТ – Той при съкращенията до 2000 година до тогава работи и след това, когато аз се пенсионирах, той постъпи на моето място.

АДВ. П. – Кога се пенсионирахте?

СВИДЕТЕЛЯТ - 2009 година.

АДВ. П. – А Вашето място беше?

СВИДЕТЕЛЯТ – Механик-шлосер в предприятие „Е.“.

АДВ. П. – Колко механо-шлосера имаше там?

СВИДЕТЕЛЯТ – Ние бяхме група, един електрозаварчик и един механик- шлосер.

АДВ. П. – Тоест една бройка?

СВИДЕТЕЛЯТ – Една бройка.

АДВ. П. – С каква дейност, с какъв предмет на работата бяха тези предприятия „Редки метали“ и „Звезда“, „Е.“? Какво се правеше там?

СВИДЕТЕЛЯТ – Преработка на уранова руда и уранов концентрат. Разтвори от подземното извличане имаше по [населено място], [населено място]. Обекти от страната идваха в [населено място] и се преработваха. Беше два вида добива: класическият от [населено място] и другият, химическият, идваше от други места от страната. Химическо извличане е: вкарваше се материал със сонди под земята и след това се извлича с помпи. Този разтвор идва в обект „Звезда“ и там се преработва и се извлича уранът.

АДВ. П. - Какво прави механошлосера и технологичната работа, която се върши? В какво се състои, има ли допир с?

СВИДЕТЕЛЯТ - Ремонтираме машините, с които се преработва уранът - помпи, двигатели, редуктори. Заваряваме вентилации.

АДВ. П. – В тези машини какво има?

СВИДЕТЕЛЯТ - През тях минава целият разтвор, който влиза от приемането, до излизане като готов продукт.

АДВ. П. - Може ли да се каже, че това е свързано с обогатяване на уранова руда?

СВИДЕТЕЛЯТ – Да. Обогатена е.

АДВ. П. - Използват ли се химически вещества или агенти? Как става това?

СВИДЕТЕЛЯТ - Използва се киселина, керосин. Това е основното, което се използва за

извличане.

АДВ. П. - При нужда от ремонт, съответно механошлосерът има ли допир до тези машини, пряк, физически?

СВИДЕТЕЛЯТ - Една помпа като се разглоби, трябва да извадиш всичките части, които са били в пряк досег с материала, който се обработва.

АДВ. П. - На какъв работен ден, колко часа работите? 7 часа плътно ли работехте или по-малко?

СВИДЕТЕЛЯТ – Плътно от осем без десет до три без десет. Той Б. работеше отначало като технологичен работник и беше на смени, четири смени. Около 2 години той работеше това.

АДВ. П. – Когато е бил на смени ли?

СВИДЕТЕЛЯТ – Да.

АДВ. П. - Целогодишно ли е изпълнявал работата си?

СВИДЕТЕЛЯТ – Целогодишно.

АДВ. П. - Като изключим отпуските, разбира се.

СВИДЕТЕЛЯТ – Да.

АДВ. П. – Получавахте ли някакво допълнително заплащане, добавки или някакви противоотрови?

СВИДЕТЕЛЯТ - Имаше там някакви вредни около 10 лева или колко бяха, и това беше. И по едно мляко, кисело мляко.

АДВ. П. – Имаше ли дозиметри, индивидуални?

СВИДЕТЕЛЯТ - Това много късно, след 2005 година. Последните две, три години като работех и тогава имахме дозиметри.

АДВ. П. – А преди това как се е измервало, на какво сте изложени?

СВИДЕТЕЛЯТ – Идваха от Б., от централата там.

АДВ. П. – Колко пъти годишно?

СВИДЕТЕЛЯТ – По два, три месеца. И по-рядко.

АДВ. П. – Каква категория труд сте били Вие и съответно Вашият колега Ч.?

СВИДЕТЕЛЯТ – До 2000 година се водим 1-ва категория, 3-та група, след 2000 година минахме 2-ра категория труд.

АДВ. П. – Имаше ли промяна в характера на труда между това преди 2000 година и след 2000 година?

СВИДЕТЕЛЯТ – Не. Единствената промяна е, че класическият вид отпадна, почна само химическият.

АДВ. П. – Към момента все още ли работите в предприятието?

СВИДЕТЕЛЯТ – Пенсионер съм от 15 години. Но като съм в селото, знам че има хора, които си работят.

АДВ. П. – На едно място ли се намират предприятията „Д.“, „Звезда“ и сега „Е.“ и къде се намират те?

СВИДЕТЕЛЯТ – „Д.“, централата, е долу в селото, рудниците са разположени около завод „Звезда“. Първият рудник беше до „Звезда“, след това третият рудник беше малко по-надолу, почти на един километър разстояние.

АДВ. П. – На една площадка ли беше всичко това, предприятията?

СВИДЕТЕЛЯТ - Първият рудник и завод „Звезда“ са на една площадка и само една ограда ги дели.

АДВ. П. – Как се превозва рудата от предприятието „Д.“ до „Звезда“, има ли някакво

разпрашаване или някакво друго въздействие?

СВИДЕТЕЛЯТ – Открити автомобили.

АДВ. П. – По времето, по които той е работил в тези предприятия, работел ли е в автостопанство?

СВИДЕТЕЛЯТ - След като работи в основен цех, толкова може би 2 години беше в автостопанството.

АДВ. П. – Там каква работа е извършвал?

СВИДЕТЕЛЯТ - Там ремонтираше тези автомобили, които прекарваха и рудата.

АДВ. П. – Които са в пряк досег с рудата ли?

СВИДЕТЕЛЯТ – Да. Шофьорите и автомонтьорите те също минаха същата категория труд.

АДВ. П. – Коя?

СВИДЕТЕЛЯТ – 1-ва категория, 3-та група.

АДВ. П. - Имаше ли разлика в условията на труд като шофьор, механик, технологичен работник и като автомонтьор? В смисъл, каква е разликата ако има, или няма разлика?

СВИДЕТЕЛЯТ - Не мога да кажа за автомонтьор. Не съм работил там, но по начало, когато бяхме в ремонтния цех, много по-рядко сме ходили в основния цех. След 2000 година редовно всеки един по 7 часа близо сме долу в основния цех.

АДВ. П. - Основният цех с какво се занимава?

СВИДЕТЕЛЯТ - Основният цех обогатяваше урана от приемането до изсушаването на продукта.

АДВ. П. – Знаете ли дали има други заболяли от Вашите колеги, които са работили при тези условия?

СВИДЕТЕЛЯТ - След като напуснах, май имаше някакви хора и при нас имаше редовно с нашето заболяване.

АДВ. П. - Нямам повече въпроси.

АДВ. А. – Нямам въпроси.

СЪДЪТ обяви разпита на свидетеля за приключен и същият напусна залата.

РАЗПИТ НА СВИДЕТЕЛЯ Т. И. Ф..

АДВ. П. - Къде сте работили през трудовия си стаж, от кога и познавате ли Б. Ч.?

СВИДЕТЕЛЯТ – Цял живот в „Редки метали“ съм работил. Познавам Б. Ч.. Той беше момче, като беше в автоклона, после се преместихме горе в химзавода.

АДВ. П. – Химзавода какво значи? Как се казва Химзаводът?

СВИДЕТЕЛЯТ – Завод „Звезда“.

АДВ. П. – От кога до кога, ако знаете, е работил там?

СВИДЕТЕЛЯТ – Аз съм от 85-та година, но точната дата не мога да Ви кажа.

АДВ. П. – Горе-долу година, преди или след Вас?

СВИДЕТЕЛЯТ – И той толкова години. Той работеше горе.

АДВ. П. – На какви длъжности е бил, ако знаете?

СВИДЕТЕЛЯТ – Той беше при мен. Аз работех в екстракция, а той беше шлосер. Едни от най-мръсните точки. Екстракция и извличане и готова продукция.

АДВ. П. - Налагало ли се е да влиза в някакви съоръжения?

СВИДЕТЕЛЯТ – Като се чисти конус.

АДВ. П. - Къде е бил и къде е влизал?

СВИДЕТЕЛЯТ – Конусът е, като се получат налепи и трябва да се изчисти.

АДВ. П. – Налепи от какво? Какво има в този конус?

СВИДЕТЕЛЯТ – Метал.

АДВ. П. – Какъв метал?

СВИДЕТЕЛЯТ – Уран.

АДВ. П. - Влизал ли е вътре в тези конуси?

СВИДЕТЕЛЯТ – И той си влиза, и шлосерите, и ние всички го чистим. Друг няма да дойде да го изчисти.

АДВ. П. - При ремонт на части, които се е налагало да върши, имало ли е допир с уран?

СВИДЕТЕЛЯТ – Ремонта, помпи, всичко е, тези качваха сонда. От екстракция всичко за извличане горе се качва. Всичко е мръсно и всичко е уран.

АДВ. П. - Той има ли допир до тези части, физически допир?

СВИДЕТЕЛЯТ - Ако има нещо счупено, набивка, втулка, помпа, всичко той е минал.

АДВ. П. - Имаше ли друг човек на тази длъжност или само една длъжност е била на такъв механошлосер?

СВИДЕТЕЛЯТ - На всяка смяна има и човек. Като нямаше смени, само той си беше.

АДВ. П. - На пълен работен ден ли? Какъв беше работният ден и колко часа?

СВИДЕТЕЛЯТ - 7 часа и половина.

АДВ. П. – Това с почивката или без почивката?

СВИДЕТЕЛЯТ - Десет минути почивка, за едно мляко.

АДВ. П. – Колко часа се работеше, 4-5-7? Колко часа се е работеше, плътно или?

СВИДЕТЕЛЯТ - Плътно се работи 7 часа.

АДВ. П. – Целогодишно ли си е изпълнявал работата?

СВИДЕТЕЛЯТ – Непрекъснат режим.

АДВ. П. - Получавали ли сте допълнително заплащане, добавки за вреден труд, дрехи и предпазни средства?

СВИДЕТЕЛЯТ - Това не мога да се сетя.

АДВ. П. - Освен, че сте работили със самия уран и сте го обогатявали, какви други въздействия има, химически?

СВИДЕТЕЛЯТ - Ние го извличахме.

АДВ. П. – С какво го извличате? Как става това извличане? Има ли други някакви химикали, нещо?

СВИДЕТЕЛЯТ – Химикали, закислява се. Отнема се после метала.

АДВ. П. – Какво значи закислява се? Какво се ползва?

СВИДЕТЕЛЯТ – Процент от киселинност, от киселината, за да отнеме урана от смолака.

АДВ. П. - Какво беше, освен киселина, уран, имаше ли някаква прахово замърсяване?

Как се придвижва рудата от М. „Д.“ до завода „Звезда“?

СВИДЕТЕЛЯТ - Рудата се придвижваше с кран.

АДВ. П. – Покрити ли бяха?

СВИДЕТЕЛЯТ – Не.

АДВ. П. – Имаше ли разсипване на материал?

СВИДЕТЕЛЯТ – Може и да пада.

АДВ. П. – Не са били покрити камионите?

СВИДЕТЕЛЯТ – Между другото, бях десетина години О. и тези работи са ми ясни.

АДВ. П. – Знаете ли каква категория труд е било това, което е работил той и Вие

съответно?

СВИДЕТЕЛЯТ - Да, ама не, първо беше 5 на 45, после стана.

АДВ. П. – Каква категория, 1-ва, 2-ра, 3-та?

СВИДЕТЕЛЯТ - Първо беше екстра категория, ама го отмениха и стана на обикновена си категория.

АДВ. П. - Има ли според Вашите наблюдения, познавате ли останали работници, които са били там, има ли заболявания, какви заболявания?

СВИДЕТЕЛЯТ - Колега имам, който почина от рак.

АДВ. П. – Само един или повече?

СВИДЕТЕЛЯТ - И брат му. Те бяха двама братя.

АДВ. П. – Къде са работили?

СВИДЕТЕЛЯТ - Единият беше в екстракция, а другият - в готовата продукция.

АДВ. П. - Нямам повече въпроси.

АДВ. А. - Нямам въпроси.

СЪДЪТ обяви разпита на свидетеля за приключен и същият напусна залата.

АДВ. П. – Имам други доказателствени искания. Да се изиска и приложи гр. дело № 1122 от 1999 година, което е приключило с решение на Върховния касационен съд. То е гражданско дело и на Окръжен съд – Благоевград, приключило с решение на Върховния касационен съд по дело № 2714/2002 година, III ГО, тъй като в него се съдържат документи, които към момента, за съжаление ни бяха отказани къде се намират, от лаборатория „ДИАЛ“ ЕООД. Така също и гр. дело № 755/2002 година на Окръжен съд – Благоевград, също съдържащо такива доказателства.

На второ място, да се изискат данни от лабораторията „ДИАЛ“, за това къде е предаден архивът на същата, както и да ми се издаде съдебно удостоверение за издирване евентуално от Централния държавен архив ако там е предадено като архив във връзка с направените замервания за периода, който е преди дадените данни от сегашната лаборатория, доколкото починалият Б. Ч. е бил подложен за йонизиращи лъчения за един период от над 30 години.

Да се изпълни допуснатата съдебна експертиза от специалист - радиохимик, каквато е допуснатата, или радиофизик с нужната компетентност. Във връзка с оспорване на двете експертизи, след събиране на посочените доказателства да се назначат повторни такива за изясняване на спора от фактическа и правна страна.

АДВ. А. - Моля да оставите без уважение искането за прилагане на така посочените дела, дотолкова, че колегата се аргументира, че вътре се съдържат писмени доказателства, които имат значение. Няма как писмени доказателства, приети по други дела, да станат част от настоящото производство. Още повече, че там се касае за граждански процес и за лице, различно от жалбоподателя. Няма никаква връзка между спора на настоящото дело и така поисканите граждански дела.

По отношение на повторни експертизи, моля също да не ги допускате. Считам, че приетите по делото са обективни. Вещите лица са се запознали с доказателствата. Има данни за Б. Ч., наследодателят на жалбоподателите и не се налага нови експертизи да бъдат допускани, дотолкова, че наличните документи са използвани от вещите лица.

АДВ. П. – Причината да не се снабдя с исканите доказателства е, че бяхме изискали от лабораторията, в която се съхраняват, „ДИАЛ“. В тях има протоколите за замерване на „ДИАЛ“, които са за замерване на цялата обстановка в тези предприятия, в които е работил. Те не са персонално само за него. Това не са дозиметричните замервания.

СЪДЪТ

О П Р Е Д Е Л И:

ПРИЕМА писмените доказателства, представени с жалбата.

ПРИЕМА писмените доказателства, приложени в административната преписка.

ПРИЕМА писмените доказателства, представени със следващи молби от страните.

ДА СЕ ИЗИСКАТ посочените от адв. П. дела за справка.

След запознаване с тях, съдът ще се произнесе по останалите искания в закрито заседание.

ОТЛАГА ДЕЛОТО И ГО НАСРОЧВА за 20.06.2025 година от 13.30 часа, за когато страните се считат уведомени.

Протоколът е изготвен в съдебно заседание, което приключи в 10.33 часа.

СЪДИЯ:

СЕКРЕТАР: